

ÁLLATVÉDELEM

A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE
KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN

IX., ERNŐ-UTCA 11-13. sz. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnnyomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 FEBRUÁR

2. SZÁM

TARTALOM: Állatvédő Egyesületek Országos Szövetsége. — Az 1907. évi sáskajárás a Hortobágyon és a madárvilág. — Vidéki állatvédő egyesületek alakításának érdekében. — Célserű kutyaöl. — A Kecskeméti Állatvédő Egyesület és a madárvédelem. — A házinyul szaporasága és hasznossága. — *Szemle:* Állatbarátok. — A galamblovészetek. — Kóklerség és állatvédelem. — Állatbiztosítás és állatkinzás. — A befagyott sirály. — A husvizsgálat az állatvédelem szolgálatában. — Előfogatok. — Kutyák a hadsereg szolgálatában. — Állatokat gondozó cselédek jutalmazása. — Vadállatok áldozatainak statisztikája. — A madárhullákkal díszített kalapok. — A „Vörös-Kereszt” szolgálatában álló kutyák. — Madárvonulási tanulmányok. — *Vegyesek:* Hibagazítás. — A ló farkának csonkítása. — A kutya és a kerékpár. — A kutyák szőrének fényessége. — Fedeles patkó kisikamlás ellen. — A galambok tömeges pusztulása. — Kutyáknak gilisztáktól való megszabadítása. — Tilos a medvetáncoltatás. *Állatok világa:* Rovarak ereje. — Az északi tenger melléki tojásszedők. — Kutyaszívesség. — *Irodalom.* Aquila. — *Hírek:* Állatvédelmi törekvések. — Gazdasági előadások a katonai legénység számára Esztergomban. — A bécsi állatvédő egyesület. — *Egyesületi hírek.*

Állatvédő Egyesületek Országos Szövetsége.

E lapok decemberi számában volt közölve az a fölhívás, melyet az Országos Állatvédő Egyesület az összes magyarországi állatvédő egyesületek szövetkezése érdekében a társeseményekhez intézett.

Az Országos Állatvédő Egyesület erre a lépésre igen nagy súlyt helyezett, mert fölhívásának kedvező eredményétől, t. i. a szövetség létrejöttétől várta azt, hogy az állatvédelem az egész országra kiterjedő szervezettel bírjon és a szövetkezésből erőt merítve, hatalmas fejlődésnek induljon.

Örömmel jelenthetjük, hogy az ország állatvédő egyesületei az O. Á. V. E. fölhívását és annak indokait teljes mértékben méltányolták és minden melléktekinetet

mellőzésével csakis az úgy előbbrevitelének érdekét tartották szem előtt, helyeselték a szövetség eszméjét, elfogadták a szövetség szervezetének alapvonalait megállapított pontozatokat és készséggel csatlakoztak a szövetséghez.

A november 4-én kibocsájtott fölhívás értelmében az Állatvédő Egyesületek Országos Szövetségéhez mindaddig a következő egyesületek csatlakoztak:

a Bajai Állatvédő Egyesület	151 taggal
Esztergomi	110
Kecskeméti	304
Kolozsvári	190
Kőszegi	148
Soproni	232
Szentendrei	49
Szentgotthárdi	156

Összesen nyolc egyesület 1340 taggal

Midőn az ügy érdekében és nevében a legnagyobb elismeréssel emlékezünk meg a nevezett egyesületek készségéről, lelkes vezetőiknek e helyen is meleg köszönetet mondunk.

Ezek szerint az Országos Állatvédő Egyesület, tekintettel arra, hogy már is nyolc egyesület a szövetség eszméje mellett nyilatkozott, a szövetség létrejöttét véglegesen biztosítottak tekintette és most már azt tartja a legközelebbi köteleességszerű lépésének, hogy a csatlakozott egyesületeket, illetőleg azok képviselőit tavasszal alakuló közgyűlésre hívja össze, melyen az alakulás végérvényes kimondása mellett a szervezeti szabályok megállapítása és a jövőbeli teendőkre nézve egy program felállítása képezné a tanácskozási főbb tárgyait.

Köteleességünknek tartjuk, hogy jelentést tegyünk arról is, hogy miképpen áll ezidőszert a csatlakozás kérdése az ország többi állatvédő egyesületeire nézve.

A Krassó-Szörény vármegyei és Szegedvidéki egyesületek csatlakozása már is biztosítottak tekinthető. A kassai, temesvári, fiúmei, hódmezővásárhelyi, petrozsényi, faluszemesvidéki egyesületek mindeddig nem nyilatkoztak. Ezek közül a kassai, fiúmei, hódmezővásárhelyi és petrozsényi évek óta nem működnek és azért azoknak csatlakozása egyelőre alig remélhető. Ellenben nincs ok arra, hogy lemondjunk arról a reményről, hogy a többi, még eddig nyilatkozatot nem tett egyesületet képesek leszünk megnyerni a csatlakozás eszméjének.

Említést kell tennünk még a Nyíregyházán legújabbán megalakult állatvédő egyesületről, melyhez a szóbanforgó fölhívás szintén intéztetett, de mely egyesület, mivel alapszabályai még jóváhagyva nincsenek, a csatlakozás dolgában még nem nyilatkozhatott. Az egyesület vezetői azonban a szövetség eszméjének irányában kedvező véleménynyel vannak.

A szövetség alapvonalaiaként föltett pontozatok értelmében tudvalevőleg a most már a szövetség közlönye gyanánt megjelenő „Állatvédelem” c. szaklap a szövetséghez csatlakozott valamennyi egyesület összes tagjainak tagdíj-illeték gyanánt jár.

Ebben a körülményben, t. i., hogy minden, az állatvédelem iránt érdeklődő egyesületi tag kezébe egy szaklap jut, mely őt az állatvédelem ügyének minden vonatkozásáról állandóan informálja és érdeklődését ébrentartja — egy nagy horderejű, olyan vívmányt látunk, mely nézetünk szerint remélhetőleg új életet és gyorsabb vérkeringést fog vinni az egyesületi működésbe.

De éppen ez a körülmény köteleességünkkel teszi azt, hogy az „Állatvédelem” c. közlönyünknek helyes irányára, tartalmára és változatosságára fokozott gondot fordítsunk, mely köteleességünknek a legkomolyabb szándékkal iparkodunk majd megfelelni.

A szövetséghez csatlakozott egyesületekhez, illetőleg azok tagjaihoz, akik bennünket közhasznú munkánkban eddig is hathatósan támogattak, de akikkel most már mint szorosan szövetségelt bajtársakkal egy csatasorban, folyton megerősödve fogunk a haladásért küzdeni, még csak annyi a mondanivalónk, hogy midőn tőlük a szövetség szép reményekre jogosító keretében

fokozott érdeklődést és tevékenységet várunk, mi is legfőbb feladatunknak és kötelességünknek fogjuk tartani azt, hogy a szövetséghez csatlakozott egyesületek törekvéseit a lehető eréllyel támogassuk és ügyünk érdekeinek közös erővel minél általánosabb érvényt szerezzünk.

Országos Állatvédő Egyesület.

Az 1907. évi sáskajárás a Hortobágyon és a madárvilág.

Erről a tárgyról a Magyar Ornithologiai Központ közlönyében, az Aquilában egy jelentés foglaltatik, melyben a M. O. K. tagja, Schenk Jakab beszámol a helyszínen tett megfigyeléseiről. Az érdekes és kimerítő jelentést, tekintve lapunk korlátozott keretét, csak igen szűkre szabott kivonatan ismertethetjük.

Az óriási területen, írja Schenk, minden képzeletet felülmúló sáskatömegek legelnek. Maga a debreceni Hortobágy — Mátá, Ohat, Zám és Elep puszták — ca 42.000 kat. hold legelőterület; ezt körülveszik a balmazújvárosi, hajduböszörményi, szentmargitai, tiszacsegei, karcagi, püspökladányi és angyalházi legelőrészek, amelyek közvetlenül csatlakoznak a debreceni Hortobágyhoz s ily módon ca 100.000 kat. hold megszáktatlan legelőterületet alkotnak.

A sáskatömegek oly sűrűn borítják a földet, hogy az első pillanatban szinte önkénytelenül is meglassítja az ember a menekülő megkapó látványára és zajára lépteit.

A hirhedt marokkói sáska (*Stauronotus maroccanus*) lepte el a Hortobágyot.

Alig két évtizede annak, hogy meglepetésszerűen, mint új és mindjárt tömegesen fellépő fajt be kellett venni a magyar faunába s azóta állandó küzdelmet kell ellene folytatni.

A veszély oly imminens volt — mert a legelők elpusztítása után a vetésekre kerül a sor — hogy a földmívelésügyi miniszter előterjesztésére az országgyűlés törvényt alkotott a sáskairtásról.

Külön országos értekezleten vitatták meg e törvény részleteit.

Meghivattak többek közt a Magyar Ornithologiai Központ részéről Herman Ottó és Csörgény Titus is, hogy egyuttal számbavéssenek a mesterséges madárvédelem és madártelepítés mint profilaktikus intézkedések, amelyek esetleg alkalmasak lehetnek arra, hogy a jövőben hasonló csapásoknak elejét vegyék. A területi viszonyok kellő ismerete híján a M. O. K. egyelőre a nagy kolóniákban lakó rovarirtó madarak — vetési varju, seregély, kék vércse, dankasirály és bibic — hathatós védelmét és amennyiben lehetséges, mesterséges megtelepítését ajánlotta.

1907 nyarán tényleg be is következett az előre sejtett csapás; a rossz időjárás dacára is kitérően kelt a marokkói sáska és félelmetes tömegekben lepte el a Hortobágyot.

A mesterséges madártelepítés részben már meg-

levő, részben még szükséges föltételeinek a föl kutatása, továbbá a sáskairtó madarak tanulmányozása, végül a *Pastor roseus* tömeges megjelenése, mind szükségessé tették a helyszínen való tanulmányozást. Herman Ottónak, a M. O. K. igazgatójának megbízásából Schenk két ízben időzött a Hortobágyon.

Habár eredményeiben elenyésző csekély volt a madárvilág sáskairtó működése, az elpusztított sáska mégis roppant tömeget jelentett. Általában ki lehet mondani azt, hogy a sáskajárás ideje alatt szinte minden madár többé-kevésbé sáskával élt; még a legtipikusabb magevők is, mint pl. *Emberiza calandra*, nagyobbára sáskával táplálkoztak.

A sáskákra alapított mesterséges madártelepítés azonban jórészt azon szenved hajótörést, hogy a sáskák életideje igen szűkre van szabva s ezért csak három hónapig — májustól július végéig — nyújtanak megélhetést, nem is szólva arról a szintén döntő fontosságú tényről, hogy a sáskajárások nem periódikusak.

Az adott viszonyok között s a Hortobágy madárvilágának számbavételével ily módon egyedül a kék vércse az, amelyet sikerrel lehetne megtelepíteni. Későn érkezik, oly időben fészkel, mikor a sáskák már nagyobbak s korán távozik, tehát itt létének egész tartama alatt bőségesen van tápláléka. Csak fészkelési alkalmatosságról kell még gondoskodni. Ismeretes dolog, hogy a kék vércse nem épít magának fészket s így terjedése a vetési varjútól és szarkától függ, mert ezek elhagyott vagy elerőszakolt fészkeiben üt tanyát. Tényleg mindenütt fészkel a Hortobágyon, ahol varju- vagy szarka-fészkeket talál, még pedig mindenütt a lehető legnagyobb mennyiségben.

Bármily kiváló sáskairtó azonban a kék vércse, azzal még sem áltathatjuk magunkat, hogy tömeges letelepítésével egyszer s mindenkorra elejét lehetne venni a sáskajárásoknak. Ha valamelyik évben nagyon kedvező az időjárás a sáskák fejlődésére, akkor az a kékvércsesereg, amely eddig föntarthatta a normális állapotot, elégtelen lesz, ezzel pedig már meg van vetve egy elkövetkezendő sáskajárás első alapja. Annyit azonban mindenesetre elérnénk ezzel a telepítéssel, hogy megcsökkenne a sáskajárások száma, úgy érte, hogy ezek csak hosszabb időközökben ismétlődhetnének.

A jelentés ezután a vetési varjuról, a seregélyről, a fehér gólyáról és több más madárról emlékezik meg, melyek azonban, tekintve a helyi viszonyokat, a sáskajárás megszüntetésére vagy megelőzésére nézve döntő hatással nem lehetnek.

Schenk tanulmányainak eredményeit a következőkben foglalja össze:

Minthogy a sáskajárás a Hortobágyon nem évről-évre ismétlődő jelenség, azért normális viszonyok között a szükséges táplálékmenyiség hiánya következtében nem tarthat el oly madártömegeket, amelyek a kedvező időjárás következtében föllépő sáskaveszedelmet megszüntethetnék.

A mesterséges madártelepítés révén nem lehet véglegesen megszüntetni a sáskajárás veszedelmét, el lehet érni azonban azt, hogy a sáskajárások csak tetelesen hosszabb időközökben ismétlődhetnek.

Vidéki állatvédő egyesületek alakításának érdekében.

Az Országos Állatvédő Egyesület tudvalevőleg elsőrendű feladatának ismeri, hogy az állatvédelmi eszmék terjesztése és ujabban a gyakorlati madárvédelemnek országsgazerte fejlesztése érdekében a vidéken minél több egyesületet alakítson.

Az O. Á. V. E. jelzett feladatának érdekében eddig hozott áldozatainak és tett intézkedéseinek kapcsában most „Tájékoztató vidéki állat- és madárvédő-egyesületek alapításában” cím alatt több ezer példányban egy külön — lehet mondani — vezérfonalat adott ki arra nézve, hogy állat- és madárvédő-egyesületeket minő módok között lehet létrehozni, hogy ezek alakítására és működésére nézve az O. Á. V. E. minő könnyítéseket és kedvezményeket nyújt stb.

A fenti cím alatt megjelent füzet tartalma a következő:

A bevezetés ismerteti az O. Á. V. E.-nek a vidéki egyesületek alakításának előmozdítása céljából fennálló intézkedéseit.

Következnek az egyesületek alakításának formáságai.

Minták és adatok: I. Taggyűjtő iv, II. Alakuló közgyűlés összehívása, III. Alakuló közgyűlés jegyzőkönyve, IV. A vidéki állat- és madárvédő-egyesületek alakítására nézve az O. Á. V. E. által szerkesztett és a belügyminisztérium által helyben hagyott *alapszabályok mintája*, V. Az alapszabályoknak jóváhagyás végett felterjesztése.

A füzetet befejezi a következő közlemény: „Néhány tájékoztató adat egy újonnan megindult vidéki állat- (és madár) védő-egyesület által kifejtendő tevékenység mikéntjére és kezdetben, bár szerény jövedelmeinek miként felhasználására nézve.”

Ez utóbbi közlemény érdekes ujitást képez, amennyiben abban egyéb utmutatások és adatok mellett példaképpen egy 50 tagból álló, tehát mindössze 100 korona évi jövedelemmel rendelkező szerény méretű egyesület miként működésére nézve részletes számbeli adatok közöltnének:

A füzet legfontosabb része azoknak az intézkedéseknek ismertetése, melyekkel az O. Á. V. E. vidéki egyesületek létrejöttét megkönnyíteni igyekszik.

Az idevágó intézkedések főbbjei a tájékoztató szerint a következők:

1. Az O. Á. V. E. vidéki állat- és madárvédő-egyesületek számára alapszabály-mintákat tart készletben és ezeket, valamint a jelen tájékoztatót, kívánatra, díj nélkül megküldi bármely érdeklődőnek.

2. Ahol, valamely városban, vagy községben, vagy vidéki központon állat- és madárvédő-egyesület alakítása iránt érdeklődés mutatkozik, az O. Á. V. E. az érdeklődők felkérésére szakközegét, vagy képviselőjét a helyszínére küldi oly célból, hogy az érdeklődőket az állat- és madárvédő-egyesületek célja és jelentősége felől szakszerű módon tájékoztassa, az érdeklődésnek minél nagyobb körre való kiterjesztését elősegítse, az

egyesület megalakítása körül segédkezzék és az alakítandó egyesületek működésének mikéntjére nézve utmutatást adjon.

3. Hogy a bármily szerény számú taggal meginduló egyesületek tagjaiknak évi befizetésükért azonnal ellenértéket nyújthassanak, minden új egyesület már alakulásakor csatlakozhatik az Állatvédő Egyesületek Országos Szövetségéhez, minek következtében az O. Á. V. E. „Állatvédelem” című folyóiratát az ujonnan alakult egyesület minden egyes tagjának, címe alatt, postán közvetlen megküldi, ha ennek ellenében az egyesület a példányonként 70 fillérnyi rendkívüli kedvezményes évi előfizetési árt beszolgáltatja.

4. Az előbbi pont alatt említett kedvezményen főül az O. Á. V. E. nevezett szakközlönye az egyesületek tevékenységéről, üléseiről, választásairól szóló közleményeket minden díj nélkül közlésezi, úgy, hogy minden egyesületi tag az „Állatvédelem” folyóirat útján teljes és állandó tájékozást nyer egyesületének minden dolgáról.

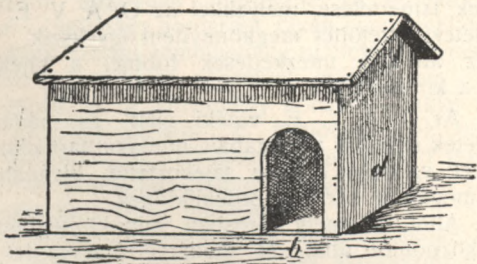
5. Minden egyesület jogosítva van magát két-két tag által az Állatvédő Egyesületek Országos Szövetségében képviseltetni. Ez a két kiküldött képviseli az egyesületet a szövetségi nagygyűlésben és az O. Á. V. E. igazgató választmányában és pedig mindkét helyen a tanácskozás és szavazás jogával.

6. Az O. Á. V. E. továbbá, amennyire ezt anyagi ereje megengedi, az általa időnkint kiadott könyvekből, röpiratokból, falitáblákból és egyéb nyomtatványokból ingyen, vagy kedvezményes áron is szolgáltat bizonyos mennyiséget az érdeklődő egyesületeknek.

7. Az O. Á. V. E., mint az Állat- és Madárvédő Egyesületek Szövetségének központja, a szövetségben nyilvánuló közérdekű óhajások és indítványok előmozdítására a közbenjárást és közvetítést az illetékes tényezőknél is magára vállalja.

Célszerű kutyaól.

A ház- és portaőrző ebek ólját rendszerint úgy készítik, hogy bejáróját vagy annak hosszabb, vagy keskenyebb oldalán a középponton alkalmazzák. Hibás ez azért, mert az ólba behuzódó kutya nincs jól meg-

védve így a szélről, esőtől, hófuvástól, hidegtől még akkor sem, ha pokróc vagy ponyvafüggöny van is a bejáróra alkalmazva. Mind e viszontagságoktól tökéletesebben van megvédve az eb az oly ólban, amelyen az a be- és kijáró nem pl. d-nél, hanem a hosszasági

oldal végén van alkalmazva, úgy, amint az itt levő ábra b-nél mutatja. Ez esetben jóval tágasabb is a belső terület az ott meghuzódó kutya számára és nedv, szél, hófuvás, hideg sem éri ott annyira az állatot. Mo.

A Kecskeméti Állatvédő Egyesület és a madárvédelem.

A csak a múlt évben alakult Kecskeméti Állatvédő Egyesület elsősorban alelnökének, Selymessy Ferenc m. k. főerdésznek buzgó agitációja következtében már ebben az első évben a madárvédelem terén jelentős eredményeket ért el. A Kecskeméti Lapok-ban „Madárvédelmünk 1907-ik évben” c. alatt megjelent közleményből a következő érdekes adatokat reprodukálhatjuk:

Kecskemét város hatósága 250 darab fészekodut, 5 darab etető-kunyhót, 10 darab etető szekrényt, a kecskeméti földmívelési iskola 40 darab fészekodut, 1 darab etető-kunyhót, 1 darab etető-szekrényt; egyesek 399 darab fészekodut, 3 darab etető-szekrényt helyeztek el.

Hogy a fészekoduk megszállása minő eredménnyel járt, arra nézve az idézett közleményből kivehető, hogy a város által a szőlőtelepen, löserdőben, nyári erdőben, műkertben és a Katona sétaterén elhelyezett 250 darab fészekodu közül eltulajdonított 65 darab, a megmaradt fészekodvak közül üresen maradt 104 darab, hasznos madár szállt meg 48 odut, veréb pedig elfoglalt 43-at. A földmívelési iskolánál elhelyezett 40 odu közül 19 maradt üresen, 7-ben hasznos madár fészelt és 14-et veréb bitorolt. Az egyesek által elhelyezett fészekodvak megszállásának eredménye, tekintve, hogy az első évről van szó és hogy Kecskemét vidékén aránylag kevés a hasznos madár, biztatónak mondható annál inkább, ha a tulságosan elszaporodott verebek ellen az érdekeltek megfelelő rendszabályokat fognak alkalmazni.

Örülünk, hogy ezeket a szép és biztató adatokat továbbiakkal egészíthetjük ki, melyek szintén Selymessy Ferenc főerdész urnak ügyszeretetéről és a madárvédelem körül kifejtett sikeres tevékenységéről tesznek fényes tanúságot.

A nevezett főerdész urnak köszönhető, hogy azon a területen, melyre hivatalos hatásköre kiterjed, a gyakorlati madárvédelem immár gyökeret vert. Az 1906/07. évben ugyanis, Pest vármegye nagykáta, abonyi, kunszentmiklósi, kiskunfélegyházai, dunavecsei, kalocsai és kiskőrösi járásában és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyében 674 fészekodu helyeztetett el. A nagyobb tételekből a következőket említjük meg: Cegléd város és Szabadszállás, Kecel község 48—48, Kiskunhalas város 96, gróf Károlyi József sóregi uradalma 100, a csornai prépostság alattyáni és pusztamizsei erdeiben 96. A fészekoduk megszállásának eredménye mindezeideig még csak részben volt megállapítható. Azonban mint érdekes és kedvező adatot idézhetjük Kiskunhalas város fehértői erdőjében elhelyezett 96 odu megvizsgálásának eredményét, mely szerint hasznos madár által el lett foglalva 68, veréb által 7, üresen maradt 21. — yi —

A házinyul szaporasága és hasznossága.

Még az az igénytelen tapsifüles állat is, amely a gondviselésre bízva, ott élőködik a lovak vagy marhák jászla alatt s nem kerül a gazdájának ugyszólván egy fillérjébe sem, mert a más állatok által szétszórt, kizékelt eleségen él, még az is hasznossággal bír, mert hiszen ingyen nyulpecsenyéhez juttatja időnkint szegény szaporitóját, a kocsist, bérést, de a kisgazdát, kisiparost is, aki a velük való csekély bibelődést nem rösteli.

Ennek az apró, igénytelen állatnak a haszna kivált szaporaságában rejlik, amelyet egyenesen bámulatosnak jelezhetünk.

A m. kir. állatorvosi főiskola állattenyésztési intézetében láttunk egy alig egy kilogramm súlyu fehér, parlagi magyar nőtényt és egy ugyanolyan fajta fekete bakot, amelyek 30 naponként 8—9 magzatnak adtak életet s így a maig lefolyt félév alatt nem kevesebb mint 50 ivadékat szaporítottak. Hogy mit jelent ez a mai husdrága világban, azt nem kell magyaráznunk s csak kívánnunk lehet a közérdekben, hogy amiként az országos állatvédő egyesület kezdeményezésére az egészséges lóhus, úgy az általánosan megnyilatkozó kíváncságra a nemkülönben egészséges és jóízű házinyulhus is elfoglalja mielőbb az őt megillető helyet, kivált azoknak a konyháján, akiknek drágább húsfeleségekre nem telik.

Halljuk, hogy egy nagy vállalat Budapesten kezébe vette részint a nemesebb, jóval súlyosabb (4—5 kilós) házinyul fajtáknak a szaporítását és husuknak piacra vitelét, sőt halljuk, hogy a székesfőváros tanácsa házi-nyul-vágó helyiséget is berendez vágóhidján s ilyen nyulhúst esetleg el is árusít. Örömmel üdvözöljük mi állatvédők is az efféle közhasznú törekvést, mert mi nekünk is nem hogy idegen az embervédés, mint sokan tévesen vélik, de a legnagyobb mértékben rokonszenves s csak azt tartjuk kívánatosnak, hogy ezzel az apró állattal szemben is igyekezzék az ember emberséges maradni, igyekezzék sanyaru helyzetéből, onnan a jászol alul, kiemelni és modern formában szaporítani, ellátni és értékesíteni javára magának ez állatnak is és előnyére tenyésztőjének is. ☉

SZEMLE.

Állatbarátok. Ezuttal francia lapok nyomán idézhetünk néhány idevágó adatot. Maurice Rouvier volt miniszterelnök lovai iránt, lehet mondani, a gyöngédségig fokozódó figyelemmel viseltetik. Istállójában több oly ló van, mely — csakis képletileg mondván — kidőlt a hámból és most mint rokkant nem a kegyelemkenyeret eszi, hanem egy kellemes nyugdíjnak megfelelő tartásban részesül, mely semmivel sem rosszabb, mint a munkaképes, használatban levő lovaké. Ezeket is azzal kiméli gazdájuk, hogy automobilt használ. Még azt is tudják Rouvier istállójáról, hogy van abban egy olyan ló is teljes nyug-ellátásban, mely bátran szolgálatot tehetne, ha egy jelentéktelen műtétet végeznének

lábain. Rouvier azonban régi barátját a legkisebb fájdalomtól is megkímélni óhajtván, a műtétet meg nem engedi és a lovat inkább rokkant gyanánt tartja el istállójában. Hir szerint Rouvier neje és fia hasonló meleg szeretettel viseltetnek az állatok iránt. m. i.

A galamblovészettek, melyek ujabban nálunk nagyobb mértékben képezik a divatos sport tárgyát, az irányadó Nyugat leglátogatottabb üdülőhelyein lassankint megszűnnek. Így történt ez Spa-ban és legujabban Hurlingham-ban. m. i.

Kóklerség és állatvédelem. Sok ember ismeri a szemfényvesztőknek azt a mutatványát, hogy betesznek egy pisztoly csövébe egy kanárit vagy más madarat s azt le is fojtják a csőben, mint a golyót vagy serétet, aztán nagy durrantással kilövik az eleven madarat egy másik ember által magasra tartott kard hegyére. Az ekként meglepett nézők közül vajmi kevesen tudják azonban, hogy ez csakugyan szemfényvesztő kóklerség s egyben állatkinzás is. Pedig az. Annak a pisztolynak ugyanis két csőve van: egyik, a jól látható, amelybe a kókler a madarat szemünk láttára csakugyan bebújtatja s egy másik, amelyben töltény van és elsütve, durran.

Már most a szemközti álló másik kókler, aki a kardot magasra tartja, egy másik, teljesen hasonló élő madarat elrejtve tart kabátja ujjában, amelyet egy, a közönség által nem látható, vékony fonál segítségével abban a pillanatban lehet — mert a kard hegyén van a fonál átfűzve — odarántani, amely pillanatban a pisztoly eldördül.

Hogy úgy a pisztoly csövében levő madár a rázkódástól, mint a másik a felrántástól kinzatik, az világos, sőt nincs kizárva ily mutatványnál a boldogtalan szárnyasoknak a megsérülése, sőt meghalása sem.

A kóklernép egyébiránt ágyuval és gyermekkel is végrehajtja az efféle mutatványt úgy, hogy a szinpadon felállított és a karzatra irányított ágyu látható tágas csövébe beledug egy jól megjegyezhető apró gyermeket, lefojtja azt is s a másik, észre nem vehető csőből durran egyet a szinpadon, mire egy ugyanolyan öltözkű gyermek, akit egy másik kókler a karzaton köpenye alatt elrejtve tart, előbuvik s a közönség nagy gaudiu-mára elkezd óbégatni, jajveszékelní, mintha őt lötték volna ki oda. Ez apróságok rendszerint a kókler gyermekei vagy pénzért fölfogadott statiszták.

Ez utóbbi se egészen humánus mutatvány, az előbbi pedig és ahhoz hasonló sok más, határozottan állatkinzás, nyilvánosan, de botrányt rendszerint nem okozóan végrehajtva, ám betiltása így is, úgy is indokolt volna.

Állatbiztosítás és állatkinzás. A haladó kor új intézményei nem ritkán új tért nyitnak a gonosz hajlamoknak. Így van ez a biztosítás áldásos intézményének különböző ágazatainál is, melyek, amint tudva van, mindennemű visszaélések egész rendszereit teremteték meg. Legujabban az állatbiztosítás terén derült ki ily visszaélés, melyet egy gonoszlelkű nagyfuvaros, Zeissinger, Retten községben követett el, aki a drezdai országos törvényszék büntető bírái előtt azzal lett vádolva, hogy a biztosítási összegek megszerzése érdekében fokozatosan 78 lovat szándékosan agyonkínzott. Tizenegy

német állatbiztosító társaság összesen 9000 márkával károsodott meg. Az illetékes állatorvos a vétkes fuvarossal összejátszott annyiban, hogy az állatok elhullásának okát hamisan mondta be. Négy napi tárgyalás után a nagyfuvarost 20 hónapi fogságra és 5 évi hivatalvesztésre, az állatorvost pedig 8 hónapi fogságra és 2 évi hivatalvesztésre ítélte.

—yi—

A befagyott sirály. A mult télen egy valaki Berlinben az ottani állatvédő egyesületet arról értesítette, hogy a nagy csatorna jegében egy sirály van a jég közé ékelve. Az állatvédő egyesület nem volt abban a helyzetben, hogy a dolgon segíthessen, de az emberséges állatbarátok ebbe bele nem nyugodtak, hanem a tüzőkhöz folyamodtak segítségért. Három tüzőlt kivonult egy csónakban és oda iparkodott, ahol a sirály a jég közé szorult. A tüzőltök álló két óráig küzdöttek a dolgokkal és baltájukkal zúzták a jeget, hogy maguknak utat törhessenek és végre a madarat megszabadíthassák.

—yi—

A husvizsgálat az állatvédelem szolgálatában. Bajorországban az állami rendőrségnek a hatósági husvizsgálatra vonatkozó szabályrendeletében ki van mondva, hogy a husvizsgálatot teljesítő hatósági szakközégek figyelmüket arra is ki kell hogy terjesszék, hogy a levágásra kerülő állat nem szenvedett-e helytelen vagy durva bánásmód okozta sérüléseket. Az ilyen esetek a rendőrségnek mindannyiszor bejelentendők, hogy a kihágást elkövető hajcsár, mészáros stb. felelősségre vonható legyen.

—yi—

Előfogatok. Egy párisi nő jószívű adományai alapján Párisban oly utcákban, hol kapaszkodók vannak, a kapaszkodók alján egy kocsis egy előfogatnak szolgáló erős lóval álldogál, mely előfogat minden terhelt kocsinak fölsegítésére 10 centimes-ért (10 fill.) rendelkezésre áll. Ha a terhelt szekér kocsisa nem akar vagy nem tud fizetni, az előfogat ingyen is kijár. A 10 centimes-t megfizető kocsis egy bárcát kap, melyet megőriznie érdemes, mert az a kocsis, aki az év végén a legtöbb ily jegyet tudja fölmutatni, megfelelő jutalomban részesül.

—yi—

Kutyák a hadseregek szolgálatában. Dr. Farkas László „Az orosz-japán háború hadegészségügyi tapasztalatai” című munkájában többek közt a következőket írja:

„Az oroszoknál alkalmazásba jöttek a kutyák is a sebesültek felkeresésére; okosságuk meglepő; kivált értelmesek az angol kutyák. Karbinban képeztettek ki s nagy gyakorlatra tettek szert, de soha japánt nem szagláztak ki. Az utolsó csatákban a kitanult 7 kutya 23 sebesültet talált meg oly helyen, hol senki se kereste volna, t. i. sűrű kukoricásban — de mind orosz volt. Ugy látszik, az európaiakhoz szokott kutyák nem keresik fel az ázsiaiakat. (Talán szimatjuk speciális európai volta képtelenné teszi őket az ázsiai ember nyomának a követésére. Mo.) Kiküldték oly helyre is, ahol biztosan feküdtek japán sebesültek, de vizes üvegeik érintetlenül maradtak, bizonyosságul annak, hogy az ellenségig nem hatoltak el.” (Tehát az ázsiai ember szagát nyomon követni nem tudták. Mo.)

Állatokat gondozó cselédek jutalmazása az állatvédő egyesületnek rendes tevékenységi körébe esik. Mégis említést teszünk a Stuttgartban legutóbb rendezett ily jutalmazásról, mely alkalommal 205 kocsis és béres részesült 10—10 márká jutalomban és dicsérő oklevélben. A kitüntetettek közül 43 kocsis magából Stuttgartból került ki. Az egész csak azért érdemel említést, mert jutalomban csak azok részesülhetnek, kik ugyanazon egy gazdánál legalább tizenkét évet töltöttek és az egész idő alatt az állatokkal kiméletesen és szeretettel bántak.

—yi—

Vadállatok áldozatainak statisztikája. Az indiai „Times” a minap a következő adatokat közölte: Hindostanban az 1905. évben egészben 2045 emberélet pusztult el ragadozó állatok támadása következtében. (1904: 2157). A gyilkos állatok közt volt 48 elefánt, 153 farkas, 401 leopárd és 786 tigris. Ehhez járul még 21,797 emberélet, mely kígyómarások következtében pusztult el (1904: 21,880). Egy Sir Lander Brunton által felfedezett gyógyszer a kígyómarások áldozatainak számát csökkenti.

—yi—

A madárhullákkal diszitett kalapok ellen folyton nagyobb a jogos agitáció. A nők körében impozáns szövetkezetek alakultak ez ellen a divat ellen, mely nemcsak hogy sérti a finom izlést, hanem jelentékeny közgazdasági hátránnyal jár, mert nagyban csökkenti az amugy is számtalan ellenség részéről üldözött madarak létszámát. A madárhulláknak és tollaknak diszitis címlá való használata ellen megindult mozgalomnak legújában a dán királyné is élére állott. A különböző szövetségek és egyesületek a kárhozható divat ellen nagy leleményességgel küzdenek. Egyik lapjukban a következő ábra látható. Egy fiú kezében egy madárfészkét tart, apró tojásokkal. A fiú előtt egy fiatal urnó áll, kinek arcán a nehezelt és felháborodás kifejezése tükröződik. Az uri nő megszólal: „Nem röstelled és nem sajnálsz a fészekrablást, — mi lesz majd a szegény anyával, ha fészket nem találja?” A fiú erre azt válaszolja: „Asszonyom, az nem fog visszatérni.” — „Honnan tudod?” — „Mert ott van, asszonyom, az Ön kalapján.”

—yi—

A „Vörös-Kereszt” szolgálatában álló kutyák. G. de Vorney leírásából közöljük a következőket: „A „Novoié Vremia” című lapban hirdetés jelent meg, melyben a fajkutyákat kedvelő egyesület aláírást nyitott oly kutyák beszerzésére, melyek arra vannak idomítva, hogy a csatatéren az egészségügyi csapatoknál szolgálatot tessenek. Tényleg az oroszok Mandzsuriában alkalmaztak ilyen kutyákat, melyeket Richardson őrnagy állított rendelkezésükre. Ezek külön e célra idomított kutyák, melyekre egy szíverősítő italokat, sebkötő szereket és egyéb hasznos, az első segélynyújtásra alkalmas szereket tartalmazó tarisznya van aggatva, felkeresik a csatatéren a sebesülteket és lehetővé teszik a sebesülteknek, esetleg erre képes társának az első segélyt vagy gondozást, addig is, míg a sebesz a helyszínére érkezik.

Vorney a fentiekhez hozzáfűzi még azt, hogyha ő lenne a Vivisectió ellenes mozgalomnak valamely közege, akkor tömegesen terjesztene apró képecskéket, melyeken két kutya van egymással szembe állítva. Az egyik kutya

a boncolóasztalon fekvő volt ábrázolva, megcsontítva és szenvedően, ezzel szemben pedig a vöröskeresztes tarisznyával felszerelt kutya ábrája állana, amint okos fejével egy sebesült katona fölé hajol. Vorney azt mondja, hogy ez a kép jobban hatna, mint ezer és ezer röpirat és nem egy skeptikus ellenség mosolyát akasztaná meg.

m. i.

Madárvonulási tanulmányok. Ismeretes dolog, hogy Keletporoszországban Rossitten nevű madárfigyelő-állomás létezik, mely dr. J. Thienemann vezetése alatt áll. Ez az állomás évenként ezrekre menő vándormadarakat fog be, ellátja azokat, illetőleg azok lábait fémkarikákkal, mely gyűrűkön az állomás neve és az évszám olvasható. Az állomás számtalan szaklap és hatóság útján folyton azon van, hogy a vándormadarakra illesztett karikák egy részét legalább visszanyerje és mindenkit felkér a karikák visszaszolgáltatására. Az állomás ezen az uton egy nagyobb kísérleti sorozatot akar eszközölni, melynek nyomán adatokat nyerne a madarak vonulásáról, koráról stb. Az állomás eddig leginkább a sirályokat használta fel a mondott kísérletekre és nagy számban kapott vissza karikákat nemcsak Németországból, hanem Orosz-, Francia- és Olaszországból. Az idén több mint ezer golya lett messziről látható széles aluminiumgyűrűvel ellátva. A rossitteni állomás vezetője most azon van, hogy Afrikából, a golyák másik hazájából kapjon vissza gyűrűket.

— *yi* —

VEGYESEK.

Hibaigazítás. Az „Állatvédelem“ decemberi számában a 7-ik oldalon a soproni egyesületről szóló közleményben az 5-ik bekezdés 2-ik sorában angol helyett — evangel; a második hasáb 4-ik bekezdés 9-ik sorában két könyvtáros helyett — két alelnök; a 8-ik oldal első hasáb, első bekezdés 10-ik sorában magánvetőházat helyett — madáretetőházat olvasandó.

A ló farkának csonkítása nemcsak állatcsufító és kínzó műtét, hanem egyben az állat hasznosítására is hátrányosan befolyó operáció. A ló teste t. i. elől a fejével és nyakkal túl van terhelve s a kéz előtti és kézmögötti testrész egyensúlyban tartására a farok súlya s az egész testnek mozgásban való irányítására — mint hajón a kormány — a farok közreműködik.

A jobbra vagy balra fordulásoknál is kormányozó, egyensúlyt helyreállító készülék a lónál a farok, mindez okból súlyos hiba azt kivált. nyergeslovakon megcsontítani.

A mindenképen fölösleges, gyakran veszedelmes s ime használati szempontból is csak hátrányos e műtét ellen évtizedek óta hiába küzdenek az állatvédők, azért vannak, akik azt hiszik, hogyha adót vetnének ki e divatnak hódoló lótulajdonosokra, az az operáció csak hamar divatját mulna, vagy legalább is erősen megcsappanna.

A kutya és a kerékpár. Állatvédők és nem állatvédők, de emberséges érzésű emberek gyakran szóváltották azt az állatkinzást, melyet kerékpározó sportolók

elkövetnek az által, hogy kutyáikat olvasatlan kilométereken át végkimerülésig a kerékpár után hagyják futni. Állatvédők és szakértő kutyaismerők több ízben utaltak arra, hogy európai kutyaajtáink közül egyik sem alkalmas arra, hogy a kerékpáros gazdáját a reá kényszerített túlerőltető száguldozásban kövesse. Az „Unsere Hunde“ című hetilap szerint a kerékpározó igényeinek megfelelő kutyaajta fel van fedezve. Ez pedig nem más, mint az arabs-agár. Ez a fajta kutya a legrégibb ebek egyike, de Európában alig ismeretes. Ez a kutyaajta Észak-Afrika minden részében honos és ott „Sloughi“-nak nevezik. Színe sárgás, alakja magas, orra hegyes, fülei rövidek, nyaka izmos. A legjobb ily kutyák a Szaharából kerülnek ki. A bennszülöttek ennek a kutyaajtának vértiszta tenyésztésére nagy gondot fordítanak és azok az apaállatok, melyek gyorsaság által kitűnnek, úgy hogy pl. a gazellát elfogják, nagy becsben állanak. Állítólag megesk az is, hogy ha egy kitűnő tenyészállat sikerült kölykeket hozott a világra, gazdájának felesége saját tejével pótolja a becses kutya-kölykök táplálkozását. A fiatal „sloughi“ kutyák idomítása 3—4 hónapos korában kezdődik. Előbb a gyermekek patkányfogásban gyakoroltatják a kutyákat, azután nyulak után, végre pedig fiatal, utóbb felnőtt gazellák után futtatják. Tizenhét hónapos korukig kímélik. A kinőtt kutyákat gazellavadászatra használják. Ez az a kutyaajta, melyet a szakértők gyorsaságánál, kitartásánál és nemes tulajdonságainál fogva alkalmasnak tartanak arra, hogy minden hátrány nélkül kísérhesse a legszenvedélyesebb kerékpározót is.

m. i.

A kutyák szőre szép fényes és sima lesz, ha 1. megfelelő fekvőhelyről gondoskodunk. Az alom legyen száraz, tiszta szalma. Minden 2—3 héten újra kell almozni.

2. A kutyát fésülni és kefélni kell, de nem túlságosan gyakran, mert a sok fésülés következtében a szőr fénytelen lesz, sőt ki is hull. Fürdetés vagy mosás után a szőrt gyengén beolajozott bőrdarabkával kell dörzsölgetni, míg fényes lesz.

3. A kutya eledele legyen tápláló.

4. Hidegség és eső ellen védeni kell az állatot.

É

Fedeles patkó kisikamlás ellen. Az osztrák-magyar hadsereg lovain hóesések idején számos kisikamlások, izület- és inrándulások fordulván elő, kísérletet tettek oly patkóval, melynek fedele van, ami megakadályozza hólabdáknak a pata talpa és a patkó közé gyülemlését. A fedél jónak bizonyult, de egy lóra 32 fillérbe kerül s azért nehézségbe ütközik általános alkalmazása, tekintettel arra, hogy a 65 ezernyi lólétszámnak ily patkókkal való ellátása 20.800 korona többkiadást jelent.

Mo.

A galambok tömeges pusztulását néha az okozza, hogy ott, ahol erre alkalom van, mesterséges trágyaszerekből, kivált chilisalétromból eszegetnek. A tavaszi vetés idején az elszórt mesterséges trágyaszerekből étkező galambok, kivált a fiatalabbak, sürün betegednek meg és pusztulnak el. Orvoslás érdekében ajánlatosnak mondják azt, hogy a beteg galambok viz helyett tejet kapjanak.

Kutyáknak gilisztáktól való megszabadítása. Erre a célra külföldi, kivált német szaklapokban ajánlanak orvosszereket, melyek, ha szabad mondani, elméletileg megfelelők ugyan, de melyek kedvező hatása az adagolás mértékétől és módjától függ. Mindenekelőtt hangsúlyozzuk, hogy majdnem mindig jobb és helyesebb, ha szakértő állatorvoshoz folyamodunk és nem magunk experimentálunk kutyáinkkal. A giliszta-hajtószerek jobbra olyanok, hogy ha az adag mértéke nincsen a kutya nagyságához, korához, fajtájához, mintegy egyéniségéhez képest kiszabva, illetőleg ha túl nagy az adag, a kutyának hosszas sínylődését, sőt elpusztulását is okozhatja.

m. i.

Tilos a medvetáncoltatás. Amit sok más állam eddig keresztülvinni nem tudott vagy nem akart, azt Románia belügyminisztere egy csapással végrehajtotta Romániára nézve. Közelebbről az összes kerületi főnökökhöz intézett rendeletben megtiltotta az oláh cigányoknak a medvefogást és táncoltatást. Nálunk Magyarországon már 1872 óta fennáll efféle rendelkezés, mely 1898-ban meg is újított 33538. számú belügyminiszteri rendelettel.

Mo.

hasadékba és az ember a roppant mélység fölött lehet mondani élet-halál között lebeg. A kötélén leereszkedő embernél egy tarisznya van, melybe a tojásokat szedi és egy vastag kucsmát visel fején, hogy a sziklákhöz való ütdés enyhíthessék.

— yi —

Kutyaszivesség. Egy zöldségtermelő észrevette, hogy murokrépával telt kosarából a répák eltűnedeznek s rendre-rendre a kosár ki is ürül. Lesbe állt hát, hogy a tolvajt elfoghassa. Amint meghúzódva ott guggol egy sűrű bokor mögött, egyszer csak látja, hogy a házi kutva nekiront a kosárnak, egy répát a szájába vesz, s rohan vele a lóistállóba. Utána lopózik abban a hitben, hogy látni fogja, miként fogyasztja el az eb az édes répát (amit egyébiránt a kutya nem igen kedvel). Nem kissé volt meglepve, mikor látta, hogy az istállóban az egyik ló mellé szokott eb a répát az állatnak vitte s farkának csóváltatása közben át is adta, a ló pedig természetesen befalván, jóízűen el is fogyasztotta. Legérdekesebb a dologban, hogy az eb a másik lovat figyelmére se méltatta, nem hogy répára érdemesítette volna, a kedveltjének ellenben az utolsóig odahordta a murkot.

Mo.

✓ Állatok világa.

Rovarok ereje. Nem ismeretlen, hogy a talajból kicsirázó magvak az őket borító igen erős földréteget is képesek keresztül törni, vagyis hogy csirázó erejük rendkívül nagy. Ép ily bámulatos erő van némely aránylag kicsiny állatban, pl. rovarban. A „Prometheus” című lap közli, hogy egy nem több mint 12 millimeter hosszúságú bogár, melyet egy asztalon pléhdoboz fedelével borítottak le, könnyűséggel emelte fel azt és bujt ki alóla. Ujra alátették s megterhelték az egész dobozzal is, mely fedelével együtt 114 grammot nyomott. A 0.032 gramm súlyú bogár azt is felemelte s kimászott fogságából. Feltéve már most azt, hogy csak fele súlyát kellett megemelnie a doboznak, tehát 57 gramm terhet, kiszámítható, hogy ez a rovar összsúlyának mintegy 1800-szorosát emelte meg. Egy ember, aki oly erős volna, mint az a bogár (75 kg. súlyúnak feltételezve őt), nem kevesebb mint 135.000 kgmot kellene hogy megemelni tudjon. De hol van ettől!

Mo.

Az északi tengeremléki tojásszedők. A „Vossische Zeitung” egy közleménye szerint az Északi tengerben egy úgyszólván hozzáférhetlen, majdnem függőleges meredekségű sziklássziget fennsíkján egy tojáskereskedő telepedett le, aki 10 férfit és 20 nő munkást foglalkoztat. Mindnyájan a tengeri madarak tojásainak felkutatásával és összeszedésével foglalkoznak. A tenger vízi madarainak legnagyobb része rendkívül óvatos és nemcsak a legmeredekebb sziklák övezte hasadékokban fészkel, hanem leggyakrabban olyan helyeken, melyek a főléjük hajló sziklák védelme alatt úgyszólván hozzáférhetlenek. De bárhol legyenek is a fészkek, a tojásszedők azokat a legnagyobb életveszély közepette megközelíteni igyekeznek. Két-három munkás nekidúlve egy kötélén lebecsájtják társukat a legveszedelmesebb szikla-

IRODALOM.

Aquila. Magyar Ornithologiai központ folyóirata. Szerk. Hermann Ottó. XIV. évfolyam 1907. A Hermann Ottó vezetése alatt álló intézet európai tekintéllyel bíró szakközlönyének legújabb évfolyama egy 380 lapra terjedő negyedréteket kötetben megjelent a szokott két-nyelvű kiadásban gazdag és értékes tartalommal, melyből a következőket említjük meg. A kötet első közlemény gyanánt Pungur Gyula tanárról való megemlékezést foglalja magában, Herman Ottó tollából egy sikerült arckép kíséretében (Vezényi Elemér rajza). A magyar ornithologiai intézet ritka jellemű és nagy és sikeres munkásságú tudósának elhunytáról annak idején mi is megemlékeztünk. Herman Ottó a kiváló tudós, a hű barát és a fáradhatlan munkatárs érdemeit fényes tollal és meleg szívvvel méltatja e sorokban és egy mutatóváltatást közöl a Pungur Gyula által szerkesztett „Magyar Állatnevek szótára”-ból. E közleményt befejezi Pungur műveinek felsorolása. Ezt követi ugyancsak Herman Ottó tollából a tarvarjuról irt közlemény, melyben Herman Ottó a felmerült ellenvéleményeket alapos cáfolat alá veszi. Herman Ottó még „A déli fény” cím alatt érdekes adatokat közöl vonuló madaraink teletetéséhez.

Schenk Jakab „A madárvonulás Magyarországon az 1906. év tavaszán” cím alatt a szokott alaposággal közli a nagy szorgalommal feldolgozott adatok halmazát, mely nagy értékű munkát kapcsán Hegyfok Kákos „Az 1906. évi tavaszi madárvonulásról és az időjárásról” szóló adatok összefoglalását közli. Ugyanő általában is foglalkozik a madárvonulás és az időjárás egymáshoz való viszonyáról. Következnek madárvonulási adatok Szent-Pétervárról és a Danakil-földről, melyeket Kaygorodoff és Kittenberger közölnek. Chernel István „Ada-

tok Magyarország madárfaunájához" cím alatt az utóbbi években tett megfigyelései közül azokat közli, melyek az érdekesebb madárfajokra vonatkoznak. Csiki Ernő madaraink táplálkozása tekintetében évek óta folytatott vizsgálatok eredménye gyanánt a IV. közleményt teszi közzé. Lodge R. B. megfigyeléseket közöl a Pelecanus Crispusról, Cerva Frigyes pedig fészek- és tojásisme megfigyeléseket. Ruskin Butterfield W. az alfajok elnevezéséről értekezik az ornithológiában. E kisebb közleményeket egy terjedelmes és érdekes jelentés követi: „Az 1907. évi sáskajárás a Hortobágyon és a madárvilág” cím alatt, melyet Schenk Jakob, az M. O. K. tagja szerkesztett és mely összegezi azoknak a megfigyeléseknek eredményeit, melyeket a szerző a Hortobágyon tett, midőn a marokkói sáska tömeges fellépésének ötletéből a madárvilág befolyásának tanulmányozása céljából Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter úr által a helyszínére kiküldetett. Ugyancsak Schenk ismerteti az urali bagolynak Magyarországon az 1906/07 telén megfigyelt tömeges megjelenését. Csörgey Titus „Gyakorlati madárvédelmünk állami eszközei és intézményei” cím alatt jelentést tesz az eddigi történetekről. E tömör és minden állatbarátot és madárvédőt érdeklő közleményből röviden csak annyit említhetünk meg, hogy míg a gyakorlati madárvédelmet Németországban a társadalom karolta fel és fejlesztette hatalmasan, addig nálunk, mint oly sok más irányban az állam, a kormány lépett közbe. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter volt az, aki Herman Ottó és Chernel előző tudományos munkálatainak kapcsában Berlepsch világírú telepein a gyakorlati madárvédelem tanulmányozására Csörgey Titust kiküldötte. Ugyancsak ő a M. O. K. és a Kőszegi Állatvédő Egyesület közbenjöttével a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve abba a helyzetbe hozta ifj. Kühnel Márton fűrészgárát, hogy a mesterséges fészekoduk gyári előállításába foghatott, önként érthetőleg a M. O. K. szakszerű felügyelete és ellenőrzése mellett. Felállított a margitszigeti madárvédelmi mintatelep, kiadatot és ingyen kiosztatott sok ezer példányban a M. O. K. adjunctusa, Csörgey Titus által irt „Utmutató a mesterséges fészekodvak alkalmazásához.” A múlt év elején a földmívelési miniszter elrendelte az állami erdőkben a fészekoduk tömeges felállítását. Már az első megrendelés 3681 fészekodut, 4 etetőkunyhót és 57 etetőszekrényt foglalt magában. Ugyancsak múlt év elején a kereskedelemügyi miniszter a gyárnak egy második odufurógépet engedélyezett. E jelentés részleteire esetleg még visszatérünk. Számos apró közlemény egészíti ki a gazdag tartalmu kötetet.

—yi—

HIREK.

Állatvédelmi törekvések. Nagybányán Alexy Kornél állami iskolai igazgató állatvédő egyesület alapításán fáradozik. Nem lehet kétséges, hogy a lelkes ügybarát — ki egyébiránt a „Nagybánya és Vidéke” című lapban, mint lapunk ez évi 1. számában jeleztük, szép

felhívást tett közzé a hasznos madarak védelme érdekében — sikerülni fog a célbavett egyesület megalapítása, hiszen ma már alig van vidéke hazánknak, ahol az állatvédelmi ügynek épp úgy mezőgazdaságilag, mint szociológiailag vett fontosságát el nem ismerik. Nagybánya és vidéke lelkes közönségén bizonyára nem is fog mulni az, hogy e szép és üdvös eszme testet öltönn.

Gazdasági előadások a katonai legénység számára Esztergomban. Az esztergomi állatvédő egyesületnek, illetőleg buzgó elnökének, Marosi Józsefnek egy valóságos vívmányszámba menő, szép sikeréről kell megemlékeznünk, melyről csak azt óhajthatjuk, hogy az minél több követőre találjon. A nevezett elnök abban a meggyőződésben, hogy amit a katona a szolgálat ideje alatt tanul, az egész életére üdvös kihatással lehet, az esztergomi ezred parancsnokánál megpendítette annak előnyeit, ha a legénység a madárvédelem dolgában ismertető előadást hallgathatna. A fölvetett kérdés tárgyalása odavezetett, hogy a legénység számára jan. és febr. hónapokra nézve egy rendszeres gazdasági tanfolyam alakult ki, mely összesen 16 napra kiterjedőleg 32 előadásban szerveztetett. Ez az előadási ciklus ugyszólván mindazt felöleli, amit a gazdának tudnia kell. Eltekintve a gazdaság különböző ágaitól, belefoglalva a madárvédelmet is, külön előadások szólnak a gazdálkodási rendszerekről, a takarékoságról, az adó és adóztatásról, a mezőgazdasági törvényekről, a szövethuzetekről, a munkáviszonyokról, a pénzről, stb. Ennek a szép intézménynek létrejövetele diszére válik az eszme megpendítőjének, Marosi állatvédő egyesületi elnöknek, Hesz ezredparancsnoknak és az esztergomi iskolák lelkes és emberszerető tanférfiainak, akik heti 36 egész 46 órai hivatalos elfoglaltságuk mellett is meghozták az áldozatot és elvállalták az előadások tartását.

—yi—

A bécsi állatvédő egyesület abban az irigylendő helyzetben van, hogy most a császár 60 éves uralkodásának ünneplése alkalmából elhatározhatta, hogy jubileumi nyugdíjalapot terem az egyesület alkalmazottjai és azok családtagjainak számára.

—yi—

Egyesületi hírek.

A Soproni Állatvédő Egyesület választmányi gyűléseinek fontosabb tárgyai és határozatai.

Az 1907. évi december hó 11-én tartott gyűlésen: a) Az utolsó gyűlés határozata folytán 1908-ban az Erzsébet-ligetben felállítandó nagy madáretető házat illetőleg első titkár a szükséges intézkedéseket megtette.

b) Az O. Á. V. E. küldött 40 darab ingyenes Gyermek-naptárt mintául való szétküldésre. Ezek szét lettek küldve a tanintézetekhez, amelyek eddig összesen 867 darab naptárt vettek.

c) A soproni siketnémák intézetének az idén is karácsonyi ajándéku meg lesz küldve 53 darab Gyermek-naptár.

d) A kőszegi állatvédő egyesület figyelme fel lett hiva egy, Vaskomjáton történt durva állatkinzási esetre. A kőszegi egyesület elnöke illetékes helyen nyomban feljelentette és az illető állatkinzó 3 napi elzárással, 50 korona pénzbüntetéssel és 2 korona tanudijjal lett megbüntetve.

e) Az O. Á. V. E. indítványozza, hogy valamennyi magyar állat- és madárvédő egyesület egy szövetség kötelékében egyesíttessék és közli a tervezett felteteleket.

f) X. Pius pápa, O szentsége, a nápolyi állatvédő egyesületnek, ennek nála tavaly történt tisztelgése alkalmával átadta arcképét, erre írott áldását azon szavakkal, hogy ezen áldása mindazoknak szól, akik törekednek az állatok, ezek az Istentől kapott néma szolgálk elleni kegyetlenkedést és durva bánásmódot meggátolni.

Ezen örvendetes tény ügyünkre nézve is azért bir fontossággal, mert eddig mindenütt különösen a papság közül nagyon kevesen pártolták ügyünket. Ezért kifejezte úgy a németországi, mint az ausztriai állatvédő egyesületeknek a szövetsége is hálás köszönetét X. Pius pápának azon kéréssel, hogy hozassa tudomására ezen tényt az egész keresztény világnak.

g) Az ebfogó hálóra vonatkozó beadványunkra a rendőrfőkapitány többek között azt válaszolta, hogy ő örömmel fogja elrendelni annak használatát, ha a gyepmestert a háló használatára eredményesen kioktatjuk.

Első titkár indítványozza, hogy egy 10 korona összegű elismerési díj tűzessék ki azon gyepmesteri alkalmazott számára, aki leghamarább megtanulja a hálónak célszerű használatát úgy, hogy a rendőrfőkapitányság annak használatát elrendelheti.

Indítvány elfogadtatott.

h) Az idén megmaradt 9 darab fészekodu, 1 állványos és 1 állvány nélküli madáretető asztal a beszerzési áron el lesz adva.

i) Utolsó gyűlés óta 51 ügy, illetve levelezés intéztet el.

Az 1908. évi január hó 9-én tartott ülésen:

a) Kismartonnak megküldetett az 1907-ben esedékessé vált ingyenes, állványos, madáretető asztal és két fészekodu.

Lakompakra a három évre esedékessé vált 6 darab fészekodu.

b) A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségét illetőleg elhatároztatott: hogy egyesületünk belép a szövetségbe és ennek folytán előfizet, ha a szövetség létrejön, az „Állatvédelem“ c. havi folyóiratra minden egyes soproni rendes és minden alapító tagja számára. A vidéki rendes tagokat illetőleg egyelőre még nem lehet intézkedni, mert ezekre vonatkozólag részünkről új intézkedés van folyamatban és jelenleg még nem is tudjuk, hogy mely községekben lesznek ennek folytán tagjaink.

c) Az O. Á. V. E.-hez indítvány küldetett be az utolsó gyűlés határozata folytán, hogy intézzzen egy, valamennyi magyar állatvédő egyesület által aláírott, a németországi és ausztriai állatvédő egyesületekéhez hasonló átiratot X. Pius pápához.

d) A vidéki tagokra vonatkozó, új intézkedést tartalmazó felhívás, illetve meghatalmazás megküldetett 208 sopronmegyei községi iskolának.

e) A múlt év végéig az 1907/08. évi Gyermek-naptárt 930 példányban terjesztettük.

f) Ó főméltósága, herceg Eszterházy, a városi tanács, valamint a kath. és ev. convent is felkérettek, hogy vegyenek a szegény iskolás gyermekek számára Gyermek-naptárakat.

Eddig a kath. convent vett ezen felkérés folytán 202 darab Gyermek-naptárt.

g) Egyesületünk két titkára felkereste a városi gyepmestert. Első titkár átadta neki az utolsó gyűlésnek az ebfogó-hálóra vonatkozó határozatát és megmagyarázta a hálónak helyes használatát.

A Kecskeméti Állatvédő Egyesület választmányi ülése.

Jegyzőkönyv. Felvétellett Kecskeméten az O. Á. V. E. helyi fiókjának az 1908. évi január hó 4-ik napján tartott választmányi üléséről. Jelen vannak Hanusz István áll. főreáliskolai igazgató ur elnöklete alatt: Balogh Dénes, Csornák Gábor, Füvessy Imre, Györffy Balázs, Kerekes József, Kiss Lajos, Mád Dezső, Papp György, özv. Pócsy Györgyné, Selymessy Ferenc, Szakács Ödön vál. tagok Nyirády Ferenc jegyzőkönyvvezető. — Elnök az ülést d. u. 5 órakor megnyitván, a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után I. alelnök előterjeszti, hogy az 1907. évi nov. 30-án tartott vál. ülés jegyzőkönyvének 7. pontjában foglaltakra vonatkozóan hozott határozat azon részére, mely szerint az „Állatvédelem“ megrendelése az egyesület valamennyi tagja számára kötelezővé nem tétetik, — a központi vezetőségtől oly tartalmu levél érkezett, hogy az orsz. szövetségbe való belépésnek elengedhetetlen kelléke, hogy az említett lap valamennyi tag számára megrendeltessék. — Tekintettel azonban arra, hogy az 1 korona tagsági díj mellett az egyesület a lapot 295 tagja számára saját pénztárából 206 korona 50 fillér értékben megrendelni nem képes, érintkezésbe lépett Kada Elek polgármester ural, ki is ezen célra a városi tanács által segélyképen adandó 200 korona összeg megszavazását helyezte ki-látásba. — A választmányának a bejelentés örvendetes tudomásul szolgál s az elnökség a 200 koronás segély megadása iránt a városi tanácshoz beadandó kérelem megszerkesztésével megbizatik. — II. alelnök a központi vezetőség említett tartalmu átirata folytán a következő határozati javaslatot terjeszti elő: A) Mondja ki a választmány, hogy egyesületünk a „Magyarországi állatvédő egyesületek szövetségébe“ belép s az alakítandó szövetség alapszabályainak megfelelően: 1. egyesületünk képviselőtérre Selymessy Ferenc alelnökött és Koritsánszky János rendes tagot a szövetség alakítandó választmányába küldi; 2. a szövetség megalakulása esetén egyesületünk valamennyi tagja részére az „Állatvédelem“ c. szaklapot megrendeli; 3. a szaklap előfizetési költségeinek fedezésére Kecskemét th. város képviselőtestületétől évenkénti 200 korona pénzsegélyt kér; 4. a múlt évi nov. 30-án tartott vál. ülés erre vonatkozó határozatát a fentiek értelmében módosítja és e tárgyban e határozatnak megfelelően kéri a közgyűlés

hozzájárulását. B) Mondja ki a választmány, hogy a múlt évi november hó 30-án tartott vál. ülésen az 1908. évre összeállított költségvetést az A) alatti határozat és egyéb közbejött körülmények folytán a következőkben módosítja: Költségelőirányzat az 1908. évre.

I. Bevétel:

a) 1907. évi pénztármaradvány	22·51
b) 284 rendes tag tagsági díjából	284—
c) az alapító tagok által befizetett 370 kor. alaptőkének 1 évi kamata (1908. jun. 30-án)	15—
d) az ifj. madárvédő liga jelvényeiből megtérül.	20—
e) pénzsegély Kecskemét th. várostól	200—
Összesen	541·51

II. Kiadás:

a) egyleti szolga díja	40—
b) 1 darab madáretető kunyhó	30—
c) 80 darab fészekodu (40A + 20B + 20C)	58—
d) ezek szállítási költsége	15—
e) gyermeknaprak beszerezése	20—
f) 1 q. madárkalács helyben készítve	80—
g) 1 darab etető-kunyhó beüvegezése	4—
h) 500 darab tagsági jegy nyomtatása	10—
i) levelezés (papír, bélyeg, boríték)	30—
j) az „Állatvédelem” előfizetési díja, 1 védnök, 1 diszelnök, 9 alapító és 284 rendes, összesen 295 tag részére á 70 fillér.	206·50
k) egy már felhasznált, de még ki nem fizetett sirkoszu árá	20—
l) rendőrök jutalmazására	20—
m) egyenleg esetleges kiadásokra	8·01
Összesen	541·51

A határozati javaslatot a választmány elfogadja s jóváhagyás végett ily értelemben terjeszti azt a közgyűlés elé. Egyben pedig javasolja, hogy pénztáros ifj. Csomák Gábor számára a felmentvény a pénztárkészletet átvizsgáló felügyelő-bizottság jelentése alapján adassék meg. Elnök az ülést d. u. 6 órakor zárja be.

Hanusz István s. k., elnök. Nyirády Ferenc s. k., jegyző.

Jegyzőkönyvi kivonat

az O. Á. V. E. kecskeméti fiókjának a városi székház közgyűlési termében az 1908. évi január hó 19-ik napján tartott közgyűléséről.

Jelen vannak Selymessy Ferenc főerdész elnöklete alatt: Baktay Albert, Benkő István, Balogh Dénes, ifj. Csomák Gábor, Forró Lajos, Graselly Miklós, Györffy Balázs, Katona Mihály, Kerekes Dezső, Kerekes József, Koritsánszky János, Lőrinczy Ida, Maurer János, Paál Géza, Pócsy Blanka, Révay László, Révay Lászlóné, Simonyi Gábor, Vidor Jakab és Nyirády Ferenc jegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

1. Elnök Selymessy Ferenc a fölötté csekély számban egybegyűlt tagok üdvözlése után a közgyűlést d. u. $\frac{3}{4}$ órakor azzal a megjegyzéssel nyitja meg, hogy a január hó 5-ére összehívott közgyűlést megtartani nem lehetett, mert az alapszabályok 9. §-a szerint a tagok

a megkívánt számban nem jelentek meg. Minthogy ezen újabban összehívott közgyűlés határozatképessége nincsen számhoz kötve, a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére Kerekes Dezső és Katona Mihály rendes tagokat kéri föl.

2. Titkár részletesen beszámol az egyesület egy évi fennállásának történetéről s hű képet ad az egyesület rövid idejéről, de máris eredményesnek ígérkező működéséről.*

3. Paál Géza áll. főreáliskolai tanár tartotta meg ezután a tél apró inségeseinek életéből merített, megkapóan szép és tanulságos felolvasását, amely felolvasás szövegét a közgyűlés elnök indítványára már a legközelebbi időben kinyomatni és az egyesületi tagok között szétszórni rendelt.

4. Elnök előterjeszti a választmánynak a kedvezményes állatgyógyítás életbeléptetése tárgyában hozott oly értelmű javaslatát, mely szerint az egyesület azon állattartó tagjai, kik a tagsági díjon kívül minden két darab állat után 1 koronát fizetnek (minek megtörténtét pénztárnok a tagsági jegyen igazolja), beteg állataikat az egyesületi állatorvoshoz vezethetik, ki azokat az első segélyben részesíti s a további gyógykezelésre nézve szükséges utasításokat megadja.

A közgyűlés ezen javaslatot egész terjedelemben elfogadja, a közgyűlési jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli és a kedvezményes állatgyógyítás életbeléptetésével kapcsolatos teendők végzésével a választmányt bizza meg. Egyben elhatározza, hogy ez év végével, ha e tárgyban a kísérlet bevált, a kedvezményes állatgyógyítással a jóváhagyott alapszabályokat kiegészíti. Egyesületi állatorvosul elnök javaslatára Forró Lajos állatorvost egyhangú lelkesedéssel megválasztja arra az esetre, ha a tagok oly számban kívánják a kedvezményes állatgyógyítást igénybe venni, hogy annak megkezdését a választmány érdemesnek tartja.

5. Elnök előterjeszti az anyaegyesületnek az országos szövetség megalakítása s ezzel kapcsolatosan az „Állatvédelem” megrendelése tárgyában megküldött körlevélre vonatkozó választmányi javaslatot.

A közgyűlés a javaslatot egész terjedelmében elfogadja, azt ezen jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli, s megbizja az elnökséget a városi tanácshoz a 200 kor. segély megadása iránt beadandó kérvény megszerkesztésével s ennek eredményéhez képest az anyaegyesületnél a szövetségbe való belépés bejelentésével. A helyi fiók képviselőt a választmány javaslatához képest Selymessy Ferenc alelnököt és Koritsánszky János rendes tagot küldi ki.

6. Pénztárnoknak a múlt évi zárszámadásra,

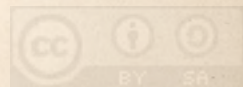
7. jegyzőnek az 1908. évi költségvetésre vonatkozó jelentését a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi s pénztárnoknak a felmentvényt megadja.

8. Elnök indítványára a közgyűlés egyhangúan hozzájárul ahhoz, hogy az erdei apró szárnyasok táplálékul szolgáló 1 q. madárkalács (helybeli készítmény) beszerezessék, nemkülönben, hogy a pusztai iskolák tanítóinak a madárvédelmi oktatás céljaira 80 darab mesterséges fészekodu osztassék szét.

A közgyűlés $\frac{3}{4}$ órakor ért véget.

* Kivonatilag ezt is ösmertetni fogjuk.

Szerk.

Szentgotthárd és vidéke állatvédő egyesületének választmányi ülése.

Szentgotthárd és vidéke állatvédő egyesülete folyó évi február hó 5-én a szentgotthárdi róm. kath. elemi iskolában választmányi ülést tartott.

Káposztássy Jusztinián elnökle alatt jelen voltak: Czigány János, Fodor Árpád, Huber Miksa, Pum Károly, id. Reischl Gyula, Schaffer Imre dr. és Urweisz József.

A) Az elnök fölszólítására Fodor Árpád alelnök a következőket terjeszti elő:

1. Az O. Á. V. E. elnöksége levélben megköszönte az egyletnek az Orsz. Szövetségbe való belépését és üdvözölte a kiküldötteket.

2. Az „Állatvédelem” c. szaklapot 156 példányban rendelte meg az elnökség és a januári számot már meg is kapta minden tag. Ebben megvan a legutóbbi változásról való tudósítás.

3. 300 drb Gyermeknaptárt hozatott az elnökség és karácsonykor szétküldte a járás összes iskoláinak, melyeknek száma 60. A helybeli áll. főgimnázium I. osztályának mind a 42 tanulója ingyen kapott 1—1 példányt, a II. osztálynak mind a 21 tanulója megvette 10 fillérjével ennek fejében csoporttagul vétetett fel az osztály.

4. Új tagnak jelentkezett Kocziha Endre helybeli postatiszt.

5. A földmivelésügyi minisztérium 50 példányt küldött Csörgéy Titusz madárvédelmi Utmutatójának II. bővített kiadásából. Ez ajándékot a Magyar Ornithologiai központ eszközölte ki az alelnök kérelmére.

A választmány megbizta az elnökséget, hogy jegyzőkönyvi hálás köszönetét tudomására hozza a földmivelésügyi minisztériumnak és a M. O. K.-nak.

6. Ezeket az Utmutatókat, meg Kukuljevič József dr. madárvédelmi szakmunkáját szétküldte az elnökség a járásbeli iskoláknak. E küldeményekhez tanulójegyeket csatolt, valamint felhívást, melyben a következőket kérte: a) az „Állatvédelem” és az „Utmutató” tartalmának terjesztését, b) a Gyermeknaptár terjesztését, c) a pénztárosnál ingyen kapható madáretető házikók és fészkelő odúk elszállítását, d) tagok gyűjtését, e) a tanulójegyek aláíratását, a téli etetésre s az általános állatvédelemre való buzditást, végre az iskoláknak csoporttagokul való beíratását.

B) Pum Károly pénztáros jelenti, hogy a legutóbbi nagyobb kiadások a következők: 1. Az „Állatvédelem” előfizetési díjai 109 kor. 62 fill. 2. Gyermeknaptárak 21 kor. 08 fill. 3. Két métermázsa madáreleség 55 kor. 4. 50 drb fészkelő odú ifj. Kühnel Márton baranyakárász gyárából 42 kor. 13 fillér (ezeket be is mutatta a pénztáros). 5. 10 drb etetőasztal 30 K.

C) A közgyűlés idejét és helyét tűzte ki a választmány. Az évi rendes közgyűlés március 8-án, vasárnap d. e. fél 11 órakor lesz a városháza nagytermében. Az elnök megnyitó beszédét, az alelnök pedig előadást tart a madarak és fák napjáról. A 3 év leteltével általános tisztújítás lesz. A közgyűlés tágabb körű hirdetésével megbizta a választmány az elnökséget. Fodor Árpád.

A Krassó-Szörény Vármegyei Állatvédő Egyesület december hó 28-án tartotta közgyűlését, melyen a tagok

szép számmal voltak jelen. Elnök: Almásy Andor erdőigazgató, jelentette, hogy az alapszabályok jóváhagyva visszaérkeztek. A tagok száma 150-re emelkedett, alapító tag 9 van. Legutóbb Jorga János lépett be alapító tagnak. Pénztárosnak megválasztott Schilinger József, titkárnak Bröstel kir. tanf. tollnok.

Főtítkárr (Tafferner Béla) előadja a lefolyt évben történeteket. Azután a jövő évi munkaprogramm állapított meg, melyből megemlítjük, hogy az egyesület még 4 madár-etetőt fog felállítani, még pedig a g. kel., g. kath. és izraelita iskola udvarán. Az anyaegyesület által kiadott „Állatvédelem” című lapra felhívja a főtítkár a tagok figyelmét, melyre 72 fillér kedvezményes áron a tagok a titkárnál előfizethetnek. Megjelenik havonként s az előfizetési ár egész évre bérmentes küldéssel van érte. (Ez a kijelentés félreértésen alapul. Az Országos Állatvédő Egyesület 70 fillérnyi rendkívüli leszállított előfizetési díj mellett állította rendelkezésére az „Állatvédelem” folyóiratot azoknak az egyesületeknek, amelyek a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakoznak és a fenti áron valamennyi egyesületi tag számára együttesen és kötelezőleg a közlőnyt megrendelik. Az O. Á. V. E.-nek a 70 fillérnyi előfizetési díjjal járó nagy áldozatot csak a szövetség létrejötte és megerősödése érdekében volt szabad és lehetséges elvállalnia. Időközben a félreértés helyreigazított és örömmel jelezhetjük, hogy az egyesület a szövetséghez csatlakozik. Szerkesztő.)

Az egyesület a vármegye területén, ahol ez iránt óhajtsuk az elnökségnél kifejezik, az állat-, főleg a madárvédelemről előadásokat fog tartatni. Távolabb fekvő helyekre azonban csak az esetben küld ki az egyesület valakit, ha a község az illető ellátásáról és utiköltségének megtérítéséről gondoskodik. A madárvédelem eszméinek terjesztésére az egyesület Chernel I. füzetét kívánja beszerezni s a tagok között „tagilletmény” címén szétosztani.

Ezek után a pénztáros számolt be az évi bevétel és kiadásokról s egyuttal megállapított a jövő évi költségvetés.

Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában

megjelentek és az egyesület helyiségében (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

AZ OKSZERŰ MADÁRVÉDELEM ESZKÖZEI. Irta Chernel István, a Köszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

ÁLLATVÉDŐK TÖRVÉNYKÖNYVE. Az állatvédelemre vonatkozó összes és az állategészségi nevezetesebb törvények és rendeletek gyűjteménye. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 60 fillér.

AZ EMBER ÉS A KUTYA. Védekezés a veszettség ellen. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 30 fillér.

AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET HUSZONÖT ÉVI MŰKÖDÉSE és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 K.

**A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE
KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN**

IX., ERNŐ-UTCA 11-13. sz. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnymását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. ◻◻ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 MÁRCIUS

3. SZÁM

TARTALOM: A Madarak és Fák napja. — Lókimelő berendezések uthágóknál, földkiemeléseknél. — A székesfőváros tanácsának újabb óvintézkedései az ebek veszettsége ellen. — Állatvédelem az iskolában. — Utmutató a mesterséges fészekodvak alkalmazásához és egyéb madárvédelmi intézkedésekhez. — *Állatok világa:* Állatok, melyek vizet nem kívánnak. — Macska, mint életmentő. — A legapróbb fajta majom. — Állatok egymás között. — *Szemle:* Egy új állatvédő egyesület története. — Felhívás valamennyi olvasóinkhoz állatvédő szabályrendeletek érdekében. — *Vegyesek:* A madártollaknak és hulláknak kalapdiszgyanánt való használata ellen. — *Hírek:* Személyi hírek. — Chernel István és az Országos Állatvédő Egyesület. — Egy Pozsonyban alakítandó állatvédő egyesület. — Állatvédő egyesületek alakítása Vas megyében. — A budapesti vetőmagvizsgáló állomás és a madárvédelem. — A sün (*Erinaceus europaeus* L.) természetrajzához. — *Irodalom:* A madár-bírák. — Az angol kir. madárvédő egyesületek — *Egyesületi hírek:* A Kecskeméti Állatvédő Egyesület első évi működése. — Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesületének közgyűlése

A Madarak és Fák Napja.

Az 1906-ik év tavaszán adatott ki Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter emlékeztető rendelete, melyben az Országos Állatvédő Egyesület kérelmére a Madarak és Fák napjának megünneplését az ország valamennyi népiskolájában meghonosította.

Az Országos Állatvédő Egyesület abban a fölterjesztésben, melyben az új intézmény rendszeresítését kérelmezte, kifejezést adott abbéli készségének és komoly szándékának, hogy tehetségéhez képest fogja támogatni a néptanítókat abbéli feladatukban, hogy a Madarak és Fák Napját minél szebb és jelentősebb iskolai ünneppé avassák.

Az O. Á. V. E. vállalkozása értelmében mindenek-

előtt azon volt, hogy a néptanítók kezébe oly munkákat juttasson, melyek a Madarak és Fák Napja megünneplésének mikéntjére és a tartandó előadások tartalmára és alakjára nézve utmutatást nyújtsanak. Az O. Á. V. E. ebbeli törekvése érdekében több irányban tett lépést és intézkedést.

Mellőzzük itten mindezeknek felsorolását és csak azokat említjük meg, melyek, mint már befejezett tények, a közönséget érdekelhetik.

Az O. Á. V. E. az 1906-ik év vége felé irodalmi pályázatot nyitott a Madarak és Fák Napja mikénti megünneplését ismertető munkákra. A pályázati határidő betartása és a pályaművek elbírálása szükségképpen annyi időt vett igénybe, hogy a díjazott pályamunkák a múlt évben kellő időre meg nem jelenhettek. Ehhez